

Przegląd Wydarzeń

w gminie Ruda-Huta

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2017 nr 4 (48)

ISSN 16897943

Umarłbyś na wieki, gdyby On nie narodził się w czasie. Przenigdy nie byłbyś wyzwolony z ciała grzechu, gdyby On nie przyjął ciała, podobnego do ciała grzechu. Byłbyś skazany na niemiłosierną wieczność, gdyby Bóg nie okazał ci wiecznego miłosierdzia.

Św. Augustyn

**Zdrowych, spokojnych i pełnych rodzinnego ciepła
świąt Narodzenia Pańskiego.
Odpoczynku od codziennego zabiegania oraz chwili zadumy.
Wszelkiej pomyślności w Nowym 2018 Roku
oraz spełnienia w życiu osobistym i zawodowym
życzą**

Piotr Śliwa

Przewodniczący Rady
Gminy Ruda-Huta

Kazimierz Smal

Wójt Gminy Ruda-Huta

Monika Dadas mistrzynią Polski w zapasach

Wielki sukces odniosła uczennica Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie Monika Dadas zdobywając tytuł Mistrzyni Polski Młodziczek w zapasach.

Na rozgrywanych 3-4 października 2017 r. w Piotrkowie Trybunalskim zawodach zapaśnicza zaprezentowała bardzo wysokie umiejętności techniczne oraz niesamowitą wolę walki. Po czterech zdecydowanie wygranych pojedynkach **Monika Dadas** stanęła na najwyższym stopniu podium.

Po pięciu latach ponownie uczennica szkoły w Rudzie-Hucie wywalczyła Mistrzostwo Polski.

Gratulujemy!

Roman Czwaliński

Złote gody 2017

21 października 2017 r. 23 pary z terenu gminy Ruda-Huta świętowały 50. rocznicę zawarcia związku małżeńskiego. Podczas uroczystości, zorganizowanej w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie, uhonorowano także 4 pary z 60-letnim stażem małżeńskim. - str. 3.

2018 rokiem Bolesława Chrobrego w gminach Ruda-Huta i Hrubieszów

W roku 2018 gmina Ruda-Huta, we współpracy z gminą Hrubieszów, będzie obchodziła 1000-lecie pobytu Bolesława Chrobrego w Hnieszowie oraz bitwy pod Gródkiem nad Bugiem. Według legendy, w 1018 r. Bolesław Chrobry odpoczywał w cieniu dębu Bolko podczas wyprawy na Ruś Kijowską, stąd hasło jubileuszu: „Dąb Bolko - odpocznij w cieniu legendy”. - str. 2.

2018 rokiem Bolesława Chrobrego w gminach Ruda-Huta i Hrubieszów

W roku 2018 gmina Ruda-Huta, we współpracy z gminą Hrubieszów, będzie obchodziła 1000-lecie pobytu Bolesława Chrobrego w Hniszowie oraz bitwy pod Gródkiem nad Bugiem. Według legendy, w 1018 r. Bolesław Chrobry odpoczywał w cieniu dębu Bolko podczas wyprawy na Ruś Kijowską, stąd hasło jubileuszu: „Dąb Bolko - odpocznij w cieniu legendy”.

Autorem zwycięskiego hasła wyłonionego podczas konkursu zorganizowanego przez Szkołę Podstawową w Rudzie-Hucie jest **Artur Pytel**. Konkurs skierowany był do uczniów klas 5 - 7 szkoły podstawowej i gimnazjum oraz dorosłych mieszkańców gminy Ruda-Huta.

W związku z obchodami na 2018 r. zaplanowano następujące wydarzenia:

- 28 stycznia - XVIII Wieczór Kolęd i Pastorałek w Rudzie-Hucie;
- 11 lutego - XX Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta,
- 22 kwietnia - III Amatorski Turniej Sztuk Walki „Low Kick” Ruda-Huta,

- 30 kwietnia - konkurs fotograficzny „Osobliwości przyrodnicze Parku Podworskiego w Hniszowie”,

- 15 maja - „Powrót do korzeni” z Drużyną Grodów Czerwieńskich,

- 27 maja - XIII Ekomajówka w Gotówce z Międzygminnym Turniejem Sołectw,

- 30 maja - festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka w Hniszowie,

- 31 maja - Co kiedyś jadano? - warsztaty kuchni średniowiecznej,

- 3 czerwca - Dzień Samorządu Terytorialnego w Lasku Czumowskim,

- 6-7 czerwca - wycieczka „Wyprawa kijowska Chrobrego”,

- 14-15 lipca - XIII Wakacyjny Turniej Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej o Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta

- 29 lipca - Biesiada Archeologiczna w Masłomęczu,

- 2-5 sierpnia - Wyżyna Teatralna w Rudce,

- 18-19 sierpnia - XIV Bolkowanie w Hniszowie, w tym: Bieg z Bolesławem, XIV Nadbużańska Akademia Smaku, finał Międzynarodowego Rajdu Rowerowego Polska - Ukraina- Białoruś „1000 km na 1000-lecie”,

- 9 września - Piknik Historyczny w Stefankowicach,

- 9 grudnia - XXIII Konkurs Recytatorski dla Dzieci i Młodzieży.

Paweł Maśluch

Legenda: Bolesław Chrobry w Hniszowie

Był lipiec 1018 roku. Długa kolumna konnych rycerzy poprzedzała szeregi pieszych tarczowników i lekkobrojnych. Pył unosił się wysoko w upalnym powietrzu, konie parskwały na dobrą wróżbę. Książę Bolesław stał w otoczeniu starszyny obok wiodącego wzdłuż lewego brzegu Bugu gościńca, którym maszerowały jego wojska. Pierwszy przejechał w bród rzekę Uherkę i teraz, stojąc na jej południowym, wysokim brzegu, przyglądał się, jak zmęczeni, ociekający potem woje z rozkoszą zanurzają się w czystej, bystro płynącej wodzie, nabierają jej w dłonie i chłodzą rozpalone czoła, jak konie łąpczywie piją. Tymczasem tyły kolumny ginęły gdzieś za widocznym na pagórku grodzie w Uhrusku.

- *Każcie przyśpieszyć pochód - rozkazał. - Staniemy na noc pod Hniszowem, tamtejszy gródek jest dobrze osłonięty bagnami i starorzeczami, tam odpoczniemy i przygotowujemy się do przeprawy, ale trzeba dojść przed zmierzchem, żeby rozłożyć obóz, nim się ściemni.*

Tysięcznicy i setnicy podążyli do oddziałów, wydawali komendy, ludzie, zmordowani marszem i upałem, ruszyli żwawiej, zmobilizowani nadzieją bliskiego odpoczynku. Chrobry sam pognął cwałem w stronę wspomnianego gródka, dojechał pod bramę. Oczekujący go setnik, dowódca tutejszego oddziału chwycił wodze spienionego rumaka i poprowadził go pod uniesioną bramą z zaostrzonych pali na dziedziniec, a sam kniaz udął się na nadbużańską skarpe. Spoglądał w zadumie na chmurę kurzu, unoszącą się daleko, po wschodniej stronie rzeki.

- *Jarosław nie dał się zaskoczyć, ale tego należało się spodziewać - pomyślał. - Nie darmo nazywają go Mądrym! Ten kurz to muszą być ruskie wojska. Pewnie też rozłożą obóz nad Bugiem, po drugiej stronie.*

Zawrócił. W tym czasie łąki wokół gródka zaroily się od konnych i pieszych. Nastąpiła zwykła w takich przypadkach krzątania, pławiono i czyszczono konie, rozstawiano namioty, przygotowywano posiłek przy setkach ognisk. Książę ruszył ku rosnącemu na otoczonym starorzeczem łągu dębowi. Chciał być sam. Usiadł pod chropawym pnem, gładził spękana, ale młodą jeszcze i gładką korę, rozmyślał.

Nie cieszyła go ta wyprawa. Dawno wyrósł z wieku, gdy wojaczka jest zabawą. Dla niego, władcy i wodza, nie była radością, wbrew wojennej sławie, jaka go otaczała. Wzruszył w duchu ramionami - Głupcy! - pomyślał. - Jak wojna, ten cały znój, trud i brud, rzeź, gwałty i pożary, jak to wszystko może kogokolwiek cieszyć? Ale cóż, taki jest świat, inaczej się nie da! Szkoda Ottona III! Ten miał inny pomysł na urządzenie porządku chrześcijaństwa. Bez wojen, pokojowo miała się rozwijać Europa, we współpracy czterech równorzędnych

składników: Germanii, Galii, Italii i Sławii. A on, Bolesław, miał władać tą ostatnią, krajem Słowian, a z czasem przejąć cesarką koronę od Ottona. Ale to były mrzonki, nikt tego nie chciał, sami Niemcy nie chcieli, żarli się między sobą i z sąsiadami. Gdy Otton zmarł, jego następcą zamiast jednoczyć chrześcijańskie kraje, postanowił zniszczyć Polskę. Bolesław westchnął ciężko. Szesnaście długich lat musiał wojować z Henrykiem, ostatecznie utrzymał większość zdobyczy, zespoloną niedawno w jedno państwo Polskę, Słowację, Miłsko i Łużyce, ale stracił Czechy, nie zdołał opanować kraju Wieletów i Obodrytów. Teraz, po zawarciu pokoju z Henrykiem, czas na umocnienie się na wschodzie. Miał ochotę zrobić to pokojowo, zawrzeć sojusz z Jarosławem. Prosił o rękę Jarosławowej siostry, ale spotkała go odmowa. Cóż, trudno, wobec tego sięgnie po inne środki. Jego zięć, Świętopętek, będzie rządził w Kijowie, a Ruś Czerwona znowu stanie się dzielnicą Polski, lecz to wymaga wojny. Bolesław z niechęcią o niej myślał. Pomagają mu Niemcy, prowadzi ich silny oddział, a wolałby, gdyby miał wybór, raczej pójść z Rusinami na zachód, zmusić Połabian do uległości, przyjęcia chrztu. Jeżeli nie da się zbudować wspólnej Europy, to niechby chociaż Słowiańszczyzna stała się jednością. Pogryzął się w marzeniach: - Ech, żeby tak cała chrześcijańska Europa stała się jednym państwem, wielkim, silnym, sprawiedliwym i bogatym. Bez wojen, bez zniszczeń i pożogi. Ale to niemożliwe, niestety. Pewnie i za tysiąc lat nie będzie inaczej niż teraz. A już zwłaszcza na wschodzie. Wstał, oparł się plecami o dąb i patrzył w kierunku Bugu. Tam każdy chce być kniazem, brat zabija brata, ród Rurykowiczów to gorzej niż kłębowski żmij. Odwrócił się do drzewa. Przytulił policzek do ciepłej, pachnącej gorzko kory. - Ty może doczekasz, zobaczysz, jak tu będzie za te tysiąc lat, czy też będą toczyć wojny, mordować się nawzajem - szeptał do drzewa. - Ja może już jutro polegnę, a nawet jeżeli nie, to czy pożyję dłużej niż 10 - 20 lat? Znowu usiadł, oparł się o dąb, dumiał pod nim długo w noc, nie mogąc zasnąć. Nikt nie ośmielił się mu przeszkadzać, dowódcy i woje byli doświadczeni, znali swoje zadania, nie musiał ich stale doglądać i pilnować.

Krótką, letnią noc minęła szybko. Bolesław podniósł się, rozprostował zdrtwiałe kończyny, poklepał dąb - towarzysza swych nocnych rozmyślań. Tego dnia spod Hniszowa ruszyli dalej na południe, przeprawili się przez Bug i stoczyli krwawą, zwycięską bitwę z Rusinami Jarosława. A potem ruszyli w pogoń za niedobitkami, na Kijów.

Andrzej Niemiec

Złote gody 2017

21 października 2017 r. 23 pary z terenu gminy Ruda-Huta świętowały 50. rocznicę zawarcia związku małżeńskiego. Podczas uroczystości, zorganizowanej w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie, uhonorowano także 4 pary z 60-letnim stażem małżeńskim.

Odznaczenia „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”, przyznane przez Prezydenta RP, otrzymali: Honorata i Henryk Bajowie, Anna i Franciszek Biziorowie, Zofia i Kazimierz Blachowie, Józefa i Jan Borzemscy, Krystyna i Antoni Franecy, Krystyna i Jan Głąbowie, Marianna i Jan Guzowscy, Halina i Mikołaj Humeńniukowie, Helena i Edward Kędzierawscy, Krystyna i Jan Kostrowscy, Kazimiera i Janusz Krupscy, Halina i Józef Koźlukiowie, Helena i Józef Łukasikowie, Janina i Marian Matejukowie, Wanda i Jan Miszczukowie, Anastazja i Jan Napierajowie, Jądźwiga i Henryk Niziołowie, Emilia i Witold Stańczukowie, Irena

i Stanisław Stebelscy, Janina i Mieczysław Szybiści, Krystyna i Jerzy Toporowscy, Marianna i Jan Tymochwiczowie oraz Lucyna i Tadeusz Ulewiczowie.

Diamentowi Jubilaci: Helena i Roman Nawroczy, Zofia i Edward Kuczyński, Sabina i Lech Królikowscy oraz Alicja i Antoni Piórowie otrzymali pamiątkowe statuetki.

Odznaczenia, listy gratulacyjne oraz wiązanki kwiatów Jubilatów wręczyli: wójt gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal**, przewodniczący Rady Gminy Ruda-Huta **Piotr Śliwa** oraz radny Rady Powiatu w Chełmie **Marek Słupczyński**.

Wyrazy szacunku i uznania przekazał proboszcz Parafii w Rudzie-Hucie ks. **Aleksander Tabaka**, podkreślając znaczenie rodziny we współczesnym świecie.

Wszyscy życzyli Dostojnym Jubilatom wielu kolejnych, wspólnie przeżytych rocznic w zdrowiu, szczęściu rodzinnym i życzliwości ze strony najbliższych.

Uroczystość uświetnił koncert w wykonaniu folkowej formacji Bimber Boys z Chełma.

Paweł Maśluch

Partnerska gmina Równo po wyborach

14 listopada 2017 r. przedstawiciele gminy Ruda-Huta uczestniczyli w uroczystej sesji rady nowej Zjednoczonej Wspólnoty Terytorialnej Równo na Ukrainie.

W wyniku reformy polegającej na łączeniu mniejszych gmin w jedną dużą, po uzyskaniu porozumienia pomiędzy gminami: Równo, Huszcza, Zabuże, Połapy i Smolary Stuleńskie, powstała wspólnota tery-

torialna Równo. Jej mieszkańcy podczas wyborów w dniu 5 listopada 2017 r. wybrali 22 radnych oraz wójta. Wójtem gminy został **Wołodimir Kriżuk**. Po zjednoczeniu gmina Równo liczy 6531 mieszkańców.

Pierwszą po wyborach sesję zaszczylili swoją obecnością przedstawiciele obwodu wołyńskiego i rejonu lubomelskiego. Gminę Ruda-Huta reprezentowali wójtowie: **Kazimierz Smal** i **Jarosław Walczuk**.

Paweł Maśluch

Dzień Patrona

5 października 2017 r. w Szkole Podstawowej im. por. Zbigniewa Twardego ps. "Trzask" w Rudzie-Hucie obchodzony był Dzień Patrona.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele parafialnym w Rudzie-Hucie. Następnie zaproszeni goście, wśród których był wiceprezes Chełmskiego Środowiska 27. Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej w Chełmie mjr rezerwy **Mariusz Knap** wraz z kombatantami, rodzice i uczniowie uczestniczyli w akademii upamiętniającej zasługi por. Zbigniewa Twardego oraz żołnierzy AK. Młodzi artyści wprowadzili wszystkich w podniosły nastrój. Interpretacje wierszy ukazujących odwagę, ból oraz cierpienie polskiego żołnierza, były przeplatane piosenkami. W wygłoszonych przemówieniach, goście

i dyrektor **Adam Marszałuk**, podkreślali znaczenie wydarzeń z okresu II wojny światowej. Wiedza o 27. WDAK jest przekazywana uczniom szkoły, żeby ta część historii walki o niepodległość Polski nie została zapomniana. Uczniowie, zastanawiając się nad wartością patriotyzmu w dzisiejszych czasach, podkreślili, iż wyraża się on w dbaniu o poprawną polszczyznę, dobre imię, szanowaniu innych, sukcesach odnoszonych w różnych dziedzinach wiedzy i sportu.

Dorota Kowal

Spektakl *Kijów, Aleppo*

27 października 2017 r. uczniowie klas II i III Gimnazjum w Rudzie-Hucie spotkali się w „teatrze w klasie”. Obejrzelili sztukę w reżyserii Bartłomieja Miernika pt. *Kijów, Aleppo*.

Aktorzy: **Solomija** - studentka, Ukrainka, uczestniczka wydarzeń na Majdanie oraz **Laith** - 18-letni uczeń liceum, Syryjczyk, który przeżył bombardowanie Aleppo. Scenariusz oparty jest na wspomnieniach młodych aktorów, ich doświadczeniach szkolnych, domowych i wojennych, przeżytych osobiście z perspektywy człowieka, który ma pasję, plany, przyjaciół i nagle cały jego świat popada w ruinę. Wojna zrujnowała nie tylko Aleppo i miasta na Ukrainie, ale spustoszyła psychikę zwykłych ludzi. Aby żyć, opuścili miejsca kaźni, uciekli do Polski. Teraz są żywym świadectwem wojennych przeżyć. *Tak, szybciej wydorostałem niż moi rówieśnicy...* - odpowiedział na zadane pytanie Laith. *A ja strasznie tęsknię za przyjacielem, który został na Ukrainie, przybyłam tu, bo chcę skończyć studia, tam się nie dało...* - szczerze wyznała studentka Solomija. Widzowie zostali poruszeni prawdziwością przekazu i talentem. Laith zaprezentował własny utwór raperski o sile pokoju i wartości braterskiej miłości, Solomija - wzruszający tekst poetycki o tęsknocie za krajem i miłości. Uczniowie w komentarzach stwierdzali: „Czy w Europie czy na Bliskim Wschodzie ludzie się nie różnią, mają podobne pragnienia, są tacy, jak my”; „Wojna, każda wojna to zło”.

Anna Bąk

Noc Patriotów

W nocy z 10 na 11 listopada 2017 r. w Centrum Kultury i Rekreacji w Rudce odbyło się szkolenie Noc Patriotów. Głównym jego celem było upamiętnienie 99. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Studenci z sekcji Krav Maga – Żalin i Krav Maga – Świerże uczestniczyli w cyklu patriotycznych gier terenowych oraz specjalistycznym

treningu z podstawowej obsługi kilku typów broni palnej. Większość wyzwań stawianych przed młodzieżą wymagała pomysłowości i wykorzystania zdobywanej podczas innych szkoleń wiedzy z dziedziny survivalu czy też walki dywersyjnej. Uczestnicy nie znali ilości przygotowanych zadań, otrzymywali nowe po poprawnym wykonaniu wcześniejszego. Ostatnim sprawdzianem było zbudowanie w całkowitej ciemności model czołgu z klocków.

Noc Patriotów zakończyła się pełnym sukcesem, gdyż uczestnicy wykonali wszystkie zadania przed nastaniem świtu, zgodnie z planem szkolenia.

Damian Grzywna

Hołd dla Niepodległej

10 listopada 2017 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbyła się uroczystość upamiętniająca 99. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości.

Przewodnicząca Samorządu Szkoły powitała wszystkich zgromadzonych. Następnie po wprowadzeniu pocztów sztandarowych i odśpiewaniu hymnu państwowego głos zabrali: dyrektor Szkoły Podstawowej **Adam Marszałuk**, wójt gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal** oraz regionalista **Antoni Franecki**, przypominając w swoich przemówieniach trudną historię naszej państwowości, która 99 lat temu odrodziła się po 123 latach zaborów. Podkreślali wartość wolności narodu, dodając, że

współczesne pokolenia Polaków mają komfort dorastania, kształcenia się i spełniania swoich marzeń w wolnej, niepodległej Polsce. Antoni Franecki, w oparciu o zapiski w kronikach, opowiedział, w jaki sposób na terenie obecnej gminy Ruda-Huta obchodzono przed II wojną światową Święto Odzyskania Niepodległości.

Pamięć minionych dni i dumę z odzyskanej niepodległości przywołały wiersze i pieśni o tematyce patriotycznej. Uczniowie z kl.7a i 2a gimnazjum przygotowali scenkę, w której przedstawili informacje o Józefie Piłsudskim, Tadeuszu Kościuszcze i Jerzym Bitschanie – czternastoletnim orlątku lwowskim.

Apel przypomniał wszystkim uczniom, jak ważna jest nasza ojczyzna - Polska oraz znaczenie słowa wolność.

Agnieszka Polak

Apel z okazji 200. rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki

16 października 2017 r. odbyła się w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie niecodzienna uroczystość. Klasa III a gimnazjum postanowiła pokazać w sposób nietypowy postać bohatera narodowego, jakim jest Tadeusz Kościuszko.

Na podstawie własnego, autorskiego scenariusza uczniowie ukazali postać Kościuszki w kilku kluczowych dla jego życia i kariery momentach. Ciekawym elementem była nauka wymawiania słowa bohater w kilkunastu językach, w tym po japońsku. Podsumowaniem wydarzenia było wspólne wykonanie piosenki „Tadziu, Tadziu” autorstwa Darii Przymirskiej.

Krzysztof Opas

Bezpieczny pierwszak w szkole

26 września 2017 r. odbyło się spotkanie uczniów klas I Szkoły Podstawowej im. por. Zbigniewa Twardego ps. „Trzask” w Rudzie-Hucie z funkcjonariuszem Komendy Miejskiej Policji w Chełmie mł. asp. Dariuszem Jaszczem.

Spotkanie dotyczyło potencjalnych zagrożeń i zasad bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym. Dzieci miały okazję porozmawiać z policjantem o zachowaniu bezpieczeństwa w drodze do szkoły i poza nią. Policjant omówił zasady poruszania się po ulicy, chodniku i podczas jazdy rowerem. Zwrócił uwagę na niebezpieczeństwa, jakie mogą czyhać na dzieci w kontaktach z obcymi, omówił sposoby unikania ich. Ponadto podkreślił, jak ważną rolę pełnią elementy odblaskowe, które każdy uczeń powinien posiadać.

Projekt realizowany w ramach programu edukacyjno-profilaktycznego „Bezpieczny Pierwszak”.

Joanna Prokop

Warsztaty Kół Gospodyń Wiejskich

7 października 2017 r. Koła Gospodyń z Żalina oraz „Rzykantki”, z Rudy wzięły udział w warsztatach kulinarnych. Odbyły się one w Bytyniu, gmina Wola Uhruska w ramach projektu „Akademia Smaku ziemi zamojskiej, włodawskiej i łukowskiej”.

KGW Rzykantki reprezentowały: **Elżbieta Toporowska, Grażyna Iwanicka, Agnieszka Werema, Krystyna Ćwir**, które przygotowały zupę gruszczańkę. Natomiast KGW Żalin: **Małgorzata Jajtoszuk, Anna Nadolska, Iwona Borodej**, zademonstrowały sposób przygotowania gryczniaka z sosem koperkowym. Organizatorami spotkania były Lokalne Grupy Działania: „Poleska Dolina Bugu”, „Ziemia Zamojska” i „Razem”.

Barbara Humeniuk

Kraveczkowe Mikołajki

6 grudnia 2017 r. do Gminnego Ośrodka Kultury w Rudzie-Kolonii na trening grupy Krav Maga Junior z dalekiej Laponii przyleciał Święty Mikołaj.

Dwudziestu trzech najmłodszych studentów systemu Krav Maga zaprezentowało specjalnie dla niego mały pokaz swoich umiejętności. Obejmował on elementy akrobatyczne oraz podstawowe techniki samoobrony. Wszystko to działo się na oczach i przy witaniach rodziców oraz ku zachwytowi samego Świętego Mikołaja.

Po pokazie przyszedł czas na poczęstunek, zabawy i gry ruchowe oraz to, co najważniejsze, czyli prezenty. No i oczywiście obeszło się bez żadnej różgi, bo jak powszechnie wiadomo wszystkie dzieci Krav Maga Junior są bardzo grzeczne.

Damian Grzywna

Lekcja WOS z wójtem

6 listopada 2017 r. odbyła się nietypowa lekcja wiedzy o społeczeństwie, przeprowadzona w niedawno powstałym miejscu rekreacyjnym obok Urzędu Gminy Ruda-Huta.

Uczniowie klasy III „a” gimnazjum spotkali się z wójtem gminy **Kazimierzem Smalem** w altance, aby porozmawiać o samorządzie lokalnym. Młodzież zadała kilkanaście pytań dotyczących przeszłości i przyszłości gminy oraz zmian, jakie nastąpiły. Wójt przekazał młodzieży, że już teraz powinna wybierać swoją życiową drogę, by móc się potem zrealizować. Poruszył również temat szacunku do ludzi i ich poglądów. Mówił też o inwestycjach gminy Ruda-Huta, które służą mieszkańcom, dlatego też wszyscy powinni o nie dbać.

Uczniowie serdecznie podziękowali wójtowi za wspólnie spędzony czas.

Krzysztof Opas

Koło Gospodyń i Gospodarzy w Żalinie

10 listopada 2017 r. w Domu Kultury w Żalinie odbyło się zebranie Koła Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich.

Przy słodkim poczęstunku zebrani członkowie KGiGW wysłuchali sprawozdania z działalności Koła od 2009 do 2017 r. i informacji o wykonaniu budżetu. Powstała również aktualna lista wszystkich członków oraz przedstawiono propozycje działań na 2018 rok. W spotkaniu uczestniczyło 17 osób: **Ewa Lenkiewicz, Ewa Zalewska, Marta Baj, Monika Morciś, Monika Bondaruk, Anna Żerebecka, Elżbieta Walczuk, Katarzyna Paciejewska, Żaneta Walczuk, Beata Chwaleba, Aneta Szakuła, Grażyna Szakuła, Sylwia Hawryluk, Iwona Borodej, Marta Walczuk, Bogusława Chmiel i Mirosław Żerebecki.**

Marta Walczuk

Wybory w KGiGW Żalin

29 listopada 2017 r. w Domu Kultury w Żalinie odbyło się zebranie miejscowego Koła Gospodyń i Gospodarzy. Głównym tematem spotkania był wybór zarządu koła.

Obrady poprowadził prezes Regionalnego Związku Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych w Chełmie Jan Rudnicki. W jawnych wyborach na przewodniczącą koła wybrano Martę Walczuk, zastępcą została Anna Nadolska, skarbnikiem Iwona Kozłowska, sekretarzem Iwona Borodej. W skład komisji rewizyjnej weszli: przewodniczący Ryszard Lenkiewicz, członek Żaneta Walczuk, członek Bogusława Chmiel.

Po spotkaniu wyborczym odbyły się Andrzejkki.

Iwona Borodej

Spotkania czytelnicze w bibliotece

Na przełomie listopada i grudnia Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta, we współpracy ze Szkołą Podstawową w Rudzie-Hucie, przeprowadziła spotkania czytelnicze dla uczniów klas 4 - 7 szkoły podstawowej i II - III gimnazjum.

Spotkania miały na celu zapoznanie uczniów z katalogiem on-line, możliwościami przeglądania i wyszukiwania w zbiorach biblioteki. Rozmowy z dziećmi i młodzieżą dotyczyły postrzegania biblioteki jako instytucji, realizowanych zadań, oczekiwań czytelników. Dyskusja toczyła się też na temat czytania książki drukowanej i elektronicznej, korzystania z internetu i odnajdywania w nim wartościowych informacji. Poruszony został temat tzw. youtuberów, którzy na swoich kanałach mówią o książkach, które ich ukształtowały i polecają różnorodną literaturę.

Wśród uczniów starszych klas nie zabrakło też rozmowy o tym, jak według badań naukowców, nowe technologie wykorzystywane w nadmiarze, wpływają na nasz organizm i jego funkcjonowanie.

Marta Kordas

Spotkanie z Anną Rychter

13 listopada 2017 r. w sali narad odbyło się spotkanie autorskie z pisarką Anną Rychter.

Spotkanie prowadził Mateusz Sawczuk, redaktor naczelny *Skafander Gazeta Akademicka* oraz autor programu na temat książek oraz filmów *Rozpałka*. Autorka prezentowała swoją najnowszą powieść „Łzy nocy”, której akcja rozgrywa się w Chełmie oraz okolicach i związana jest z wykopaliskami na Górcie Chełmskiej. Czytając książkę można poznać historię księcia Rusi Halickiej Daniela Romanowicza, który przeniósł stolicę księstwa halicko-włodzimierskiego do Chełma, tu panował, zmarł i został pochowany. Miejsce jego pochówku nie zostało do dziś odnalezione. Powieść łączy wątki kryminalne, obyczajowe, miłosne i fantastyczne. Sprawiają one, że akcja trzyma w napięciu do samego końca, która w rezultacie zaskakuje czytelnika.

Anna Rychter na co dzień pracuje w Zamojskiej Książnicy a z wykształcenia jest historykiem. Ma na swoim koncie jeszcze dwie książki: „Trener duszy” oraz „Żyjąca w Polsce i inne stany nieważkości”.

Marta Kordas

Charytatywna działalność na rzecz Domów Dziecka

W 2017 r. Dyskusyjny Klub Książki ponownie włączył się w akcję zbiórki na rzecz Domów Dziecka w Siedliszczu i Chełmie, organizowaną corocznie przez Szkołę Podstawową w Rudzie-Hucie.

Podczas spotkań przygotowywane były ozdoby świąteczne na choinkę, rozprowadzane z przeznaczeniem na prezenty dla dzieci, wręczone przez delegację z gminy Ruda-Huta podczas spotkań wigilijnych organizowanych w domach dziecka.

Akcję wiele lat temu zapoczątkowało Liceum Ogólnokształcące w Rudzie-Hucie i jest ona kontynuowana do dziś.

Marta Kordas

Monika Dadas trzecia w Berlinie

Podczas odbywającego się 11-12 listopada 2017 r. w Berlinie Międzynarodowego Turniej Młodziczek w zapasach uczennica Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie zdobyła brązowy medal.

Startowały zawodniczki z 11 państw. Zapaśniczka z Rudy-Huty, **Monika Dadas**, wyeliminowała ze współzawodnictwa kolejno reprezentantki: Szwecji, Niemiec i Holandii. W półfinale uległa zawodniczce z Francji, a brązowy medal zdobyła pokonując koleżankę z Polski.

Roman Czawaliński

Zebranie wiejskie w Gotówce

22 października 2017 r. w sołectwie Gotówka odbyło się zebranie wiejskie, na którym mieszkańcy wybrali sołtysa oraz radę sołecką. Nowym sołtysiem Gotówki został Antoni Zieliński, zaś do rady wybrano: Łukasza Bartnika, Dariusza Gerasima oraz Kamila Silniewicza.

Zastępca wójta **Jarosław Walczuk** złożył podziękowania za włożoną pracę dotychczasowej sołtys **Alicji Bąk** oraz radzie sołeckiej. Gratulując nowo wybranym, życzył dużo satysfakcji i sukcesów w pracy na rzecz sołectwa i gminy.

Mieszkańcy poruszyli tematy dotyczące remontu dróg gminnych i powiatowych, oświetlenia ulicznego, zwrócili uwagę na potrzebę połączenia nowo wybudowanej drogi gminnej w Gotówce z drogą powiatową w Nowinach. Rozmawiano także o realizacji zadań w ramach funduszu sołeckiego w bieżącym oraz 2018 roku. Jarosław Walczuk poinformował o inwestycjach wykonywanych przez gminę.

Marek Słupczyński

Przebudowane drogi w Rudzie-Hucie

29 listopada 2017 roku odebrane zostały roboty budowlane związane z przebudową dróg w miejscowości Ruda-Huta.

Przebudowę dróg na działkach ewidencyjnych o nr 700, 698, 686, 674 na odcinku 857 m wykonało Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe Włodawa Sp. z o.o. z siedzibą w Strupinie Dużym za kwotę 382.211,71 zł. Prace obejmowały swoim zakresem roboty przygotowawcze, zabezpieczenie sieci teletechnicznej, regulację wysokości studni kanalizacyjnych i zaworów wodociągowych, wykonanie: podbudowy, nawierzchni, zjazdów, poboczy oraz oznakowania pionowego.

Odbioru dokonała komisja w składzie: zastępca wójta **Jarosław Walczuk**, pracownicy Urzędu Gminy Ruda-Huta: **Anna Nowosad**, **Grzegorz Mazurkiewicz**

i **Agnieszka Woszczewska**, przedstawiciel wykonawcy pełniący funkcję kierownika budowy **Artur Kostrzewski** oraz inspektor nadzoru **Stefan Siemiak**.

Grzegorz Mazurkiewicz

Fundusz sołecki w Rudzie-Opalinie

W ramach funduszu sołeckiego w 2017 r. w sołectwie Ruda-Opalin zostały wykonane prace na terenie świetlicy wiejskiej.

Prace polegały na doprowadzeniu prądu do budynku oraz wykonaniu przyłącza wody. Plany na przyszły rok to rozbudowa i powiększenie świetlicy oraz jej wyposażenie i założenie koła gospodyń wiejskich.

Zachęcamy mieszkańców sołectwa będących na emeryturze lub rencie, a także tych, którzy mają trochę wolnego czasu, lubią zajmować się gotowaniem i rękodziełem do stworzenia grupy, która będzie się integrować podczas długich jesienno-zimowych wieczorów.

sołtys sołectwa Ruda-Opalin
Marek Dyc

Zapraszamy na wirtualny spacer po gminie Ruda-Huta

Gmina Ruda-Huta dzięki zajęciu 5. miejsca w Rankingu Związku Powiatów Polskich została uhonorowana przez te ogólnopolskie stowarzyszenie wirtualnym spacerem prezentującym interesujące miejsca na terenie gminy.

Multimedialny przewodnik składający się z 10 panoram pokazuje atrakcje przyrodnicze, turystyczne i sportowe oraz inne ciekawe obiekty gminy Ruda-Huta. Dodatkowo prezentacja umożliwia wykonanie własnej wirtualnej pocztówki, którą można przesłać e-mailem.

Link do wirtualnego spaceru: ruda-huta.wkraj.pl.

Paweł Maśluch

Wolontariusz w Afryce – praca i przygoda

22 listopada 2017 r. Szkołę Podstawową w Rudzie-Hucie odwiedził wolontariusz Mateusz Żuławski. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie klas 1-7 szkoły podstawowej i 2-3 gimnazjum.

Gość opowiadał o swoim spotkaniu z Afryką. Wolontariusz przebywał w Tanzanii i Kenii. Prowadził zajęcia w szkole, w okolicach Kisii. Uczniowie usłyszeli o warunkach życia swoich rówieśników mieszkających na innych kontynentach, szczegóły pracy wolontariusza, piękno afrykańskiej ziemi, a także mieli możliwość nauczenia się kilku słów z języka suahili.

Spotkanie odbyło się w ramach relizowanego w szkole projektu „Edukacja Globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju”. To już 19. edycja europejskiego Tygodnia Edukacji Globalnej pod hasłem: „Cele Zrównoważonego Rozwoju. Przyszłość świata zależy od nas!”. Ma ona na celu zwrócenie uwagi społeczeństw europejskich na problemy współczesnego świata, kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw sprzyjających ich rozwiązywaniu oraz kształtowanie umiejętności porozumiewania się z ludźmi wywodzącymi się z różnych kultur.

Sylvia Jankowska

Kapłańskie szkolenie

Praca i zajęcia, którym oddaje się człowiek wymagają nieustannego doskonalenia. Podnoszenie kwalifikacji stało się dziś nie tylko modą, ale koniecznym warunkiem, by dobrze wykonywać swój zawód, swoje powołanie. Każdy lekarz, nauczyciel, prawnik, inżynier, rolnik muszą być wciąż doksztalcani, muszą pogłębiać swoją wiedzę, być na bieżąco w swojej specjalności, zapoznawać się z nowościami, jakie wymyśla szybko rozwijający się świat. Nie inaczej jest w życiu kapłana, duszpasterza. Wielu sądzi niesłusznie, że ksiądz wie wszystko o swojej pracy, że jest doskonale zorientowany i nie musi poświęcać czasu na przygotowanie do konkretnej posługi. Ale tak nie jest. Mówił o tym św. Jan Paweł II, gdy wezwał Kościół do dzieła nowej ewangelizacji. Przez „nową” rozumiał papież ewangelizację z nowym zapałem, do nowych ludzi, w nowych sytuacjach i w nowym, zmieniającym się świecie. Ta „nowość” wymusza na duszpasterzach ciągłą formację.

W naszej archidiecezji prowadzone są kwartalne dni skupienia i nauki dla księży. Kapłani Ziemi Chełmskiej odbyli takie skupienie 25 listopada 2017 r. na Górcze, w Bazylice Chełmskiej. Tematem spotkania było „Jak posługiwać się lekcjonarzem, by skutecznie głosić Słowo Boże?”. Przygotowanie homilii, katechezy, nabożeństwa wymaga przemyślenia i studium osobistego. To, co jest uroczyscie czytane z lekcjonarza w świątyni jest wcześniej przedmiotem medytacji księdza, który musi przede wszystkim sam dotrzeć do najistotniejszego przesłania, do tzw. kerygmatu. Kerygmat jest tą dobrą nowiną o zbawieniu w Jezusie Chrystusie. W jaki sposób dziś, współczesnemu człowiekowi, ukazać piękno i prawdę ewangelii? Jak ją głosić by stała się dla słuchacza wydarzeniem - spotkaniem z Miłosierdnym Ojcem? Prowadzący nasz dzień skupienia, ks. Andrzej Krasowski, przypomniał, że posługa słowa to nie mówienie o Bogu, ale to głos samego Boga. Dlatego kapłan ma zawsze pamiętać, że jest tylko narzędziem w ręku Boga, że każdą swą czynność musi poprzedzać modlitwą. Pochylenie się nad Słowem Bożym w zaciśnię swego pokoju, prośba do Ducha Świętego, dobre wykorzystanie tekstów mszalnych- są konieczne dla owocnej ewangelizacji.

Pojawił się również temat dialogu z wiernymi. Prelegent zwracał uwagę, by dobrze wsłuchiwać się w problemy i rozterki każdego człowieka, by poznać dobrze czym żyje. Zbliży się adwent. Może warto, by ten czas refleksji posłużył do szczerych rozmów na tematy wiary z naszymi duszpasterzami, nie tylko w konfesjonale, ale przy innych okazjach.

ks. Piotr Hawryluk

ECHA DZIEJÓW

Gdola, gmina Ruda-Huta

Wieś Gdola leży w południowo-wschodniej części gm. Ruda – Huta, nad rzeczką Gdolanką (Gdola)¹, wypływającą z Bagna Serebryskiego, długości ok. 17 km., prawym dopływem Uherki. Stanowi sołectwo. Sąsiednie miejscowości to: Chromówka, Jazików, Karolinów, Żalin. Gdola posiada z tymi miejscowościami oraz z Chełmem i Rudą-Hutą utwardzone połączenia drogowe.

Kiedy budowano tutaj szosę, drewniany od wieków, wiele razy przebudowywany, most na Gdolance zastąpiono betonowym.

Jedną z najstarszych wsi na tym terenie, jej nazwę zapisano w 1564 r. w protokole z lustracji dóbr królewskich. Zapisano w niej: *Stawy k temu starostwu na Gdoli...* W przeszłości Gdola leżała w dobrach Serebryskich, gminie² Serebryszcze, starostwie chełmskim. Dobra sąsiadowały m. in. z dobrami starościńskimi³ Ruda, Świerże – Żalin.

Gdola wraz z dobrami, do których należała w 1820 r. była własnością Sebastiana Czaplica. Po jego śmierci należała do jego sukcesorów. Sukcesorami były jego dzieci: Antoni, Magdalena, Barbara. Kolejny właściciel, Józef Borucki, nabył dobra na licytacji rządowej 13/25 maja 1842 r., a 24 czerwca 1845 r. sprzedał Sewerynowi Rulikowskiemu. Ten 3 listopada 1850 r. sprzedał je⁴ czyli Serebryszcze, Gdole, Gotówkę, folwark Antonin – Kajetanowi Smorczyńskiemu⁵.

W 1825 r. miała miejsce regulacja⁶ granic między dobrami starościńskimi Ruda a dobrami Świerże. Powodem było przywłaszczenie ziemi z dóbr Ruda przez Ludwika Rulikowskiego właściciela Świerż. Wśród nowych znaków granicznych pojawiły się kamienie z narysem herbu Rulikowskich „Korab”, literami L. R. i roczną datą 1825. Do dziś zachowały się tylko dwa. Jeden z nich leżał w Jazikowie na pograniczu Gdoli i Żalina do czasu budowy szosy Żalin – Ruda – Huta⁷. Drugi leży w Kol. Hnizów.

Dziedzic dóbr Serebryszcze, Józef Łopuski, w swoim postanowieniu z 6 stycznia 1751 r. nadał Cerkwi Parafialnej w Serebryszczach prawo wolnego młewa w młynie w Gdoli po dwanaście korcy różnego zboża⁸.

Prawo mielenia zbóż chlebowych we młynie w Gdoli po 12 korców rocznie na potrzeby b. cerkwi greko-unickiej, obecnie prawosławnej – zapisano też w decyzji komisarza ds. włościańskich pow. chełmskiego 13 listopada 1870 r. pod numerem 26, decyzja została uprawomocniona przez Prokuratorię w Carstwie Polskim (Królestwie Polskim – przyp. F.A.) 15/27 listopada 1883 r. nr 14 606, zapisane w księdze hipotecznej z 1883 r.⁹

W sprawie korzystania z serwitutów przez mieszkańców Gdoli ustalono i zapisano w 1883 r.:

- każda serwitutowa osada otrzyma raz w roku na budowę lub remont po jednym sosnowym drzewie długości 18 łokci i średnicy 15 cali przy miejscu ścięcia;

- na ogrodzenie – płot - 20 dębowych kołków długości 3,5 łokcia, średnicy 3 cali i po jednej parokonnej furze chrustu na opał;

- wszyscy mogą paść we wskazanych miejscach bydło rogate, konie i owce. Zawarte przy tym informacje wskazują, że w Gdoli było w tym czasie 150 sztuk bydła, 7 koni i 120 sztuk owiec¹⁰.

Informacja z 1905 r.: Gdola odległa od: Lublina przez stację pocztową Piaski 86 wiorst¹¹, od Chełma i poczty 16 w., urzędu gminy Świerże 10 w., st kol. Ruda 6 w. Sadyb 18. Mieszkańców 240, w tym

ryzm. - kat. 214, prawosł. 26. Obszar 242 dziesięciny¹², w tym: ornej - 74 d., łąk - 109 d., lasów – 30 d., nieużytków – 29 d. Ziemia nadana włościanom ukazami carskimi z 1864 i 1866 r. Gleba – czarnoziem. Rzeczka b. nazwy¹³.

Do roku 1954 Gdola należała do gminy Świerże, do 1972 do gromady Ruda-Huta, obecnie do gminy Ruda-Huta.

W 1915 r. mieszkało tutaj 187 mieszkańców.

W 1921 r. mieszkało tutaj w 29 budynkach 205 mieszkańców, w tym: mężczyzn 103, kobiet 102; rz – kat. 186, prawosłanych 19.

Po I wojnie światowej, podczas tworzenia szkół polskich, sołtys Jan Laskowski 17 marca 1916 r., po odbytych zebraniach organizacyjnym, podał informację: *w Gdoli mieszkańców 175, w tym 42 dzieci, narodowość polska, chcą szkoły, budynku nie ma. Jest dom po Leonie Prystupie, wyjechał do Rosji*¹⁴. *W roku szkolnym 1918/19 w wynajętym budynku uczyło tu 37 dzieci, 23 chłopców i 14 dziewczynek.*

Przed I wojną światową miejscowe dzieci mogły uczęszczać do szkół rosyjskich naczalnych uczuliszcz. Najbliższe były w Chromówce, Jazikowie, Żalinie, Rudzie-Hucie¹⁵.

Budynek szkolny, przy głównej drodze zbudowano w okresie międzywojennym, ok. 1925 r.¹⁶ Wg planu były w nim: 2 izby lekcyjne, szatnia, 2 mieszkania dla nauczycieli. Budynek stanął na 56-arowej działce szkolnej. Szkoła 4-klasowa istniała w Gdoli do 1972 roku; przed 1939 nazywała się Publiczna Szkoła Powszechna, po 1944 podstawowa.

Po 1961 r. w budynku była jedna izba lekcyjna, mieszkanie nauczyciela (kierownika szkoły) oraz świetlica wiejska.

W okresie od 1917 r. do zakończenia działalności szkoły pracowali: Józefa Nowakowska (szkoła ludowa), Michał Malinowski, Maria Czartówna, Marian Trendota, Franciszek Iwańczuk, Paulina Sidorczak, Bolesław Knot, Maria Raczyńska, Emilia Mazurek.

Gdola przed 1939 r. miała swój tzw. dom ludowy – świetlicę. Inicjatorem jego budowy sposobem gospodarczym był nauczyciel Marian Trendota¹⁷. Wg opowiadań najstarszych mieszkańców, pod koniec XX w. - młodzież zestawiała tzw. ryglówkę, ściany wyplotła warkoczami ze słomy i otynkowała gliną. Dach pokryto słomą. Młodzież chętnie przygotowywała różne okolicznościowe imprezy i uroczystości, np. Święto Morza, następnie prezentowała te programy w tej świetlicy.

Mieszkańcy, rzymskokatolicy, przed utworzeniem w 1923 r. parafii w Rudzie-Hucie należeli do parafii świerżowskiej pw. Piotra i Pawła; prawosławni wieki całe do parafii serebryskiej pw. św. Onufrego.

Jeszcze w okresie przed 1939 r. między Gdolą a Żalinem rósł stary, potężny las. Jego ślady w postaci pojedynczych, nawet wiekowych dębów utrzymały się do lat 90-tych XX w. Rosły one na prywatnych działkach, polach.

Podczas II wojny światowej powstała w Gdoli konspiracyjna placówka OZOS¹⁸ do walki z okupantem. Dowódcą placówki był Jan Laskowski ps. „Słowianin”. Gdola była też miejscem aktywnego działania ludowców, członków Stronnictwa Ludowego. Stronnictwu przewodził Marian Trendota. On to, w roku 1940, wspólnie z przybyłym tutaj Kazimierzem Banachem, późniejszym członkiem Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, utworzyli organizację bojową samoobrony - Chłopską Straż – „Chłostrą”¹⁹. Tenże Trendota pełnił funkcję komendanta rejonowego na teren gminy Świerże i Trójki Powiatowej na powiat chełmski, Stronnictwa Ludowego o kryptonimie „Roch”- Odrodzony Ruch Chłopski²⁰.

Ruda-Huta, listopad 2017 r.

Antoni Franecki

1 Na niewielkim odcinku rozgraniczała dobra Ruda od Serebryskich.

2 Dobra ziemskie stanowiły jednocześnie gminy.

3 W 1836r. dobra zakupił H.M.Kamieński. Przestały być starościńskimi.

4 W tym czasie dobra leżały w powiecie krasnostawskim, okręgu chełmskim, guberni lubelskiej.

5 APLOCH – Akta dóbr Serebryszcze, sygn. 3/122/1863.

6 Doszło do niej po ośmiu wyrokach sądowych i Trybunału.

7 Zabrano go do Chełma. Kamień leży przy wejściu do Urzędu Geodezji w Chełmie.

8 APLOCH-Akta dóbr Serebryszcze, sygn. 3/120/1860.

9 Ibidem, sygn.3/122/1863.

10 Wg Tabeli Likwidacyjnej, brak w aktach jej dokładnego zapisu.

11 Wiorsta – 1066m.

12 Dziesięcina – 1,1ha.

13 Informator Sprawoznaczająca książka Liublińskiej Guberni, rok 1905. wyd. Lubelski gubernialny urząd geodezyjny.

14 APLOCH, Inspektorat Szkolny, sygn. 36/ 13/1.

15 Kalendarz z 1914 r.

16 APLOCh, Inspektorat Szkolny, sygn. 402/ 36.

17 Związał się z Gdolą poprzez ożenek z Laskowską.

18 Organizacja Zbrojna Obrońców Polski. Zb. Waldowski „Dzienniki z lat wojny i okupacji”, TAWA, Chełm 2015.

19 Zb. Waldowski „Dzienniki z lat wojny i okupacji”, TAWA, Chełm 2015, T. I, str.260; M. Trendota , L.J. Okoń „Śladami Ojców...”maszynopis 1967str. 11/12.

20 Tamże , str. 260.

Z historii budowy „Tysiąclatki” w Rudzie-Hucie

3 września 2017 r. minęło 50 lat od dnia uroczystego przekazania społeczności lokalnej budynku Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie. „Tysiąc szkół na tysiąclecie państwa polskiego” - z takim wezwaniem 24 września 1958 r. wystąpił Władysław Gomułka podczas XII Plenum KC Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Wyż demograficzny, który dotarł do szkół po II wojnie światowej, natychmiast przepełnił szkoły. *Wysiłkiem całego narodu zbudujemy 1000 szkół (...)* Sprawa budownictwa szkolnego musi się znaleźć w centrum zainteresowania całego społeczeństwa: musi się stać sprawą ogólnonarodową - ogłosił Gomułka. Władze państwowe za wszelką cenę próbowały znaleźć alternatywę do bardzo mocno przeżywanej w Kościele rocznicy 1000-lecia chrztu polskiego, a laicka szkoła idealnie wpasowywała się w tę inicjatywę.

Warunki lokalowe szkoły w Rudzie-Hucie po II wojnie światowej były bardzo trudne i pogarszały się z roku na rok. Szkoła mieściła się w trzech starych, drewnianych budynkach. Sale lekcyjne były małe, niedostosowane do potrzeb szkoły, a ilość dzieci duża. Tynk za najmniejszym dotknięciem odpadał. Najtrudniejsze warunki panowały zimą, ponieważ zły stan drewnianych budynków uniemożliwiał odpowiednie ogrzanie izb lekcyjnych. W czasie większych mrozów i wiatrów trudno było uczyć się, a o pisaniu nie mogło być mowy, gdyż temperatura spadała poniżej zera i atrament zamarzał w kałamarzach, stąd zdarzały się przerwy w nauce. Utrudnieniem były dojazdy nauczycieli do pracy z powodu braku mieszkań. Brakowało ławek oraz odpowiednich szaf na pomoce naukowe. *Budynek szkolny miał już przeszło 65 lat (zanotował Bronisław Aspras w kronice szkoły w roku szkolnym 1955/56), remontować go nie było już sensu. Zniszczone podłogi, okna nieszczelne, obsypujący się tynk, sale małe, trudne do ogrzania. Sprawę budowy szkoły podnoszono już od 1928 r. Z roku na rok odkładano w czasach sanacyjnych, podobnie rzecz się miała w ciągu 12 lat istnienia Polski Ludowej. Przed 1930 rokiem był nawet przygotowany materiał do budowy szkoły. W tej trudnej sytuacji Bronisław Aspras (kierownik szkoły w latach 1954-1969) podjął starania budowy nowego budynku.*

Na hasło „Tysiąc szkół na 1000-lecie Państwa Polskiego” robotnicy huty szkła w Rudzie-Opalinie opodatkowali się 1% od pobieranego wynagrodzenia. Równocześnie został powołany Komitet Budowy Szkoły w Rudzie-Hucie oraz zostało założone konto w miejscowej Kasie Spółdzielczej, na które rozpoczęto przelewanie składek. Budowa szkoły spotkała się wówczas z większym zainteresowaniem ze strony rodziców i stała się jednym z ważniejszych tematów zebrań rodzicielskich w roku szkolnym 1958/59. Szczególnie zastanawiano się nad ustaleniem placu pod budowę szkoły. W dniu 24 czerwca 1959 r. przyjechała komisja w składzie: inspektor szkolny, przedstawiciel Wydziału Rolnictwa i architekt powiatowy i wytyczono plac pod budowę nowej szkoły, która była przewidziana do realizacji w planie inwestycyjnym 1961 r. i miała być ukończona w 1962 r. Jednocześnie wezwano do wpłacania uchwalonej składki na zebraniu rodziców na rzecz Społecznego Funduszu Budowy Szkoły, gdyż Powiatowy Komitet nie mógł się wywiązać z budowy już rozpoczętych i mających się rozpocząć budynków szkolnych. Tymczasem dzięki usilnym staraniom udało się pozyskać 8. salę szkolną w tak zwanym „Dworku” i w ten sposób uniknąć popołudniowych lekcji.

2 lutego 1960 r. odbyło się zebranie rodzicielskie, na które przyjechał ówczesny zastępca inspektora szkolnego Feliks Wołoszyn (były nauczyciel tutejszej szkoły). Na zebraniu omówiono sprawę budowy szkoły oraz wpłacanych składek na rzecz

SFBS. Rolnicy gromady Ruda-Huta zaledwie w 22% wywiązali się ze swoich zobowiązań. Budowę nowego budynku szkolnego odroczone. W 1961 r. weszła w życie reforma oświatowa ustanawiająca ośmioletnią szkołę podstawową. Szkołę tego typu ustanowiono właśnie w Rudzie-Hucie.

W czasie wakacji 1961 r. przeprowadzono „gruntowny” remont 3 budynków szkolnych. Nakryto część dachu i naprawiono tynk wewnątrz izb szkolnych. Zaopatrzone sale lekcyjne w nowe ławki. Stare, pamiętające jeszcze carskie czasy, usunięto.

Budowę Szkoły Pomnika Tysiąclecia Państwa Polskiego rozpoczęto w maju 1965 r. Budowę szkoły kierował inż. Roguski, a wykonawcą było Chełmskie Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych. W czerwcu 1965 r. Przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Paweł Dąbek dokonał uroczystego wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie, w obecności władz powiatowych i miejscowej ludności. W szkole wówczas uczyli: kierownik Bronisław Aspras, Zofia Aspras, Maria Haratym, Bogusława Kielnik, Krystyna Kowalska, Bronisława Królikowska, Danuta Lizon, Zdzisław Muda, Teresa Uszko, Henryk Pietraszek i Nadziejka Zaręcka. W skład Komitetu Budowy Szkoły wchodził: Stanisław Wójtowicz, Jan Sulima, Witold Kędzierski, Jan Laskowski, Irena Ulrich, Eugenia Anasiewicz, Stefan Sumiga, Lucjan Głowacki, Stanisław Sawicz, Jadwiga Janiszewska, Bronisław Aspras i Stanisława Kostelecka. Komitet Rodzicielski stanowili: Irena Ulrich, Stanisław Sawicz, Stefan Sumiga. Szkoła miała być oddana do użytku 22 lipca 1966 r., ale tego terminu nie udało się dotrzymać. W maju 1967 r. na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty szkole nadano nazwę: *Szkoła Podstawowa Pomnik 1000-Lecia im. Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w Rudzie Hucie Pow. Chełm Lubelski.*

Uroczyste jej przekazanie społeczeństwu nastąpiło w dniu 3. 09. 1967 r.

Staraniem kierownika B. Asprasa pominięto słowo „Związku” i ostatecznie szkoła otrzymała imię „Bojowników o Wolność i Demokrację w Rudzie-Hucie”.

Symboliczną wstęgę przeciął wiceprzewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Mieczysław Hałaj. „Dzieci z Rudy Huty (powiat chełmski) i okolicy uczyły się przez dziesiątki lat w wielu starych wysłużonych budynkach należących do byłych właścicieli miejscowej huty szkła. Szkole brak było pomieszczeń do zajęć pozalekcyjnych i kulturalnych ani pracowni. Warunki nauki pogorszyły się jeszcze bardziej po utworzeniu klasy ósmej. Nauka odbywała się z konieczności na dwie zmiany (...) W nowym roku szkolnym kłopotów tych już nie będzie...” - informował Sztandar Ludu z dnia 7 IX 1967 r.

Koszt inwestycji wraz z niezbędnym wyposażeniem wyniósł ok. 7,5 mln złotych. Szkoła posiadała 12 izb lekcyjnych, 3 pracownie, salę gimnastyczną, bibliotekę, stołówkę oraz pomieszczenia dla Zasadniczej Szkoły Przysposobienia Rolniczego. Utworzono wiejską izbę pamiętek, w której zgromadzone zostały pamiętki i dokumenty związane z tradycją walk narodowo-wyzwoleńczych na tym terenie. „Oddanie w dniu dzisiejszym pięknego gmachu szkolnego, który otrzymuje imię „Bojowników o Wolność i Demokrację” jest świętem społeczeństwa Rudy Huty i okolic, które jest dowodem troski państwa ludowego o przyszłe losy młodego pokolenia” - podsumował poseł Stanisław Wójtowicz w okolicznościowym przemówieniu z okazji otwarcia szkoły.

Jesień z Ruda Team

Już piąty rok działa w gminie Ruda-Huta Klub Turystyki Rowerowej PTTK Ruda Team. Obecnie klub liczy 18 członków w tym 14 uczniów Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie.

W tym roku szkolnym odbyły się już trzy rajdy rowerowe. Jednym z nich był wyjazd do Ośrodka Muzealno-Dydaktycznego w Brzeźnie, gdzie odbył się konkurs wiedzy i sprawności, w którym zwyciężył **Michał Kosiba**. Dzięki wsparciu dyrekcji szkoły i kierownictwu Ośrodka wszyscy uczestnicy otrzymali atrakcyjne nagrody turystyczno-rowerowe. Młodzi turyści odwiedzili także największą atrakcję gminy Ruda-

-Huta czyli prastary dąb „Bolko”, gdzie poznali historię i legendy z nim związane. Nagrali także filmik reklamowy, zapraszając wszystkich na jubileuszowe „Bolkowanie” w 2018 roku (film do obejrzenia na kanale You Tube pod nazwą B jak Bolko). Jednym z ważnych elementów pracy Klubu było zapoczątkowanie akcji „1000 km na tysięczną rocznicę legendarnego pobytu Bolesława Chrobrego pod dębem „Bolko”. Przy pomocy dyrekcji szkoły zostały zakupione liczniki rowerowe, które zostały profesjonalnie zamontowane przez Chełmski Klub Cyklistów PTTK w trakcie wspólnego V Rajdu pod nazwą „Znane i nieznane miejsca w gminie Ruda-Huta”. Montaż liczników i ognisko integracyjne odbyło się tradycyjnie już u sołtysa Rudy-Opalina, współzałożyciela Klubu Ruda Team, **Marka Dycia**. Uroczyste wręczenie legitymacji nowym członkom Klubu nastąpiło w czasie akademii z okazji Święta Niepodległości. Legitymacje wręczył dyrektor szkoły **Adam Marszałuk**.

Krzysztof Opas

Teatralne Piątki

27 października 2017 r. w Domu Kultury w Rudzie-Kolonii odbył się 9 Teatralny Piątek, na którym gościnnie Fundację Banina ze spektaklem *Kijów, Aleppo* w reżyserii Bartłomieja Miernika. Natomiast 24 listopada 2017 r. podczas 10 jubileuszowego Teatralnego Piątku zaprezentował się Teatr Duet ze spektaklem *Dyplomata* na podstawie tekstu Antona Czechowa w reż. Adama Sokolnickiego.

Pierwszy ze spektakli to opowieść o codzienności w ogarniętych przez wojnę Syrii i Ukrainie, wcześniej pokazywany w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie.

Drugi spektakl to krótka i przyjemna groteska. Dostarczyła widzom wiele pozytywnych emocji. Pokazała również, jak czasami niektóre informacje są trudne do przekazania.

Po raz pierwszy w organizację Teatralnych Piątków włączyło się również Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich z Żalina, które przygotowało poczęstunek dla uczestników wydarzenia.

Był to ostatni spektakl z cyklu Teatralnych Piątków w 2017 r. Kolejny 26 stycznia 2018 r.

Marcin Nawrocki

Wydawca: Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta, ul. Niepodległości 36, 22-110 Ruda-Huta, e-mail: biblioteka@ruda-huta.pl, www.biblioteka.ruda-huta.pl; **Grupa redakcyjna:** Anna Bartoszevska, Iwona Borodej, Barbara Gałus, Barbara Humeniuk, Marta Kordas, Paweł Maśluch, Andrzej Niemieć, Jarosław Walczuk;

Korekta: Maria Wróblewska, Andrzej Niemieć, Paweł Maśluch; **Skład:** Marta Kordas; **Druk:** „A3 Drukarnia” Przemysław Litwiniuk, ul. Krzywa 42, 22-100 Chełm.